

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 163:

Forslag til folketingsbeslutning om inddragelse af herboende irakere i det danske civile beredskab til den demokratiske, sociale og økonomiske genopbygning af Irak.

Af Elsebeth Gerner Nielsen (RV) m.fl.

(FremSAT 30/4 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Der er, som nævnt af Folketingets formand, fremsat forslag af Det Radikale Venstre til folketingsbeslutning om inddragelse af herboende irakere i det danske civile beredskab til den demokratiske, sociale og økonomiske genopbygning af Irak.

De nævnte initiativer foreslås finansieret ved, at der afsættes 100 mio. kr. af Mifresta-midlerne, der p.t. hører under udviklingsbistanden. En sådan anvendelse af midlerne, skal jeg for god ordens skyld gøre opmærksom på, vil ikke være i overensstemmelse med OECD's udviklingskomité's kriterier for opgørelse af udviklingsbistand. Det betyder, at udgifterne ikke vil kunne regnes med i Danmarks officielle udviklingsbistand i rapporteringen herom til OECD's udviklingskomité.

Skulle man nu alligevel indlade sig på denne tankegang, vil det betyde, at andre asyl- og indvandrergrupper jo også herefter skulle have samme muligheder. Jeg kan så tilføje, at Udenrigsministeriet allerede er opmærksom på mulighederne for anvendelse af herboende irakere i genopbygningsarbejdet, og vi har modtaget mange henvendelser fra kvalificerede irakere herom.

Desuden er der allerede mulighed for, at ngo'er kan få støtte til genopbygningsaktiviteter i Irak over eksisterende bevillinger, som bl.a. går til den demokratiske opbygning af landet, som nævnt under den tidligere debat. Det var jo et af de punkter, der er i det aktstykke, som vi har fået vedtaget.

Regeringen kan derfor ikke støtte forslaget til folketingsbeslutning, og jeg vil derfor opfordre til, at beslutningsforslaget afvises.

Formanden:

Så er det fru Birthe Rønn Hornbech som ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen vi retter os så i Venstre efter udenrigsministeren og afviser forslaget.

For så vidt angår diskussionen om Mifresta-midler kan jeg henvise til udenrigsministerens redegørelse, men jeg vil da godt stille forslagsstilleren et enkelt spørgsmål: Når man i dette forslag vil bruge Mifresta-midler i Danmark, er det så udtryk for, at Det Radikale Venstre har overtaget Venstres politik, der som bekendt går på, at vi ønsker en sammenhæng mellem midlerne til udlændinge i Danmark og de udlændinge, der befinder sig f.eks. i flygtningelejre? Er det den politik, De Radikale nu er gået over til? Det synes jeg rejser interessante perspektiver.

Med hensyn til de udlændingepolitiske vinkler i forslaget så finder vi dem egentlig lidt mærkværdige. Der er altså tale om irakere, som for nogles vedkommende har været her i årevis. Nu skal de altså holdes tilbage i stedet for at tage hjem, fordi de skal på kurser i demokrati-forståelse og demokratiopbygning; De skal tilbydes efteruddannelseskurser osv., osv.

Kl. 20.25

Jamen de skulle jo gerne have lært det, mens de var her. Er det ikke et forsøg på at undgå, spørger jeg forslagsstillerne, at de pågældende i virkeligheden får inddraget deres opholdstilladelse og kommer hjem? Er det ikke det, det drejer sig om?

Men som sagt, vi afviser forslaget.

Formanden:

Fru Anne-Marie Meldgaard som ordfører.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Intentionerne bag forslaget om at udnytte de ressourcer, herboende irakere har, i forbindelse med genopbygningen af Irak, er virkelig sympa-

tiske, og der er ingen tvivl om, at genopbygningen af Irak er helt central, en udfordring, hvor Danmark skal gå forrest.

Landet skal ikke blot genopbygges efter den netop afsluttede krig, for forud for krigen gik endnu en krig og en årrække med skrappe sanktioner. Mange irakiske børn kender ikke engang til et liv uden for sanktionernes skygge, og der er ingen tvivl om, at behovet for genopbygning i Irak er enormt. Derfor er vi helt enige i intentionerne, som jeg sagde før, bag forslaget. Vi er til gengæld ikke enige i finansieringen.

Det foreslås, at der afsættes 100 mio. kr. af den såkaldte Mifresta-ramme til at finansiere forslaget. For os er det tvivlsomt, om finansieringen af kurser afholdt i Danmark for herboende irakere kan henregnes under udviklingsbistand. Derfor vil en finansiering, som den foreligger, betyde et fald i det samlede omfang af Danmarks officielle udviklingsbistand, og i Socialdemokratiet er vi af den opfattelse, at det er bedre at bruge Mifresta-midler til forskellige indsatser i Irak. Derudover er der også på nuværende tidspunkt mulighed for, at ngo'er, som også omfatter herboende irakere, kan søge om bistand til konkrete genopbygningsaktiviteter over Udenrigsministeriets ngo-bevillinger.

Vi er bekendt med, at Udenrigsministeriet allerede har etableret en database over personer, der ville kunne anvendes i forbindelse med gennemførelse af konkrete genopbygningsprojekter, og vi vil gerne opfordre til, at Udenrigsministeriet udbygger denne database og sørger for at trække på den i videst muligt omfang.

Det vil være af stor værdi for genopbygningsprocessen i Irak, at man trækker på irakere, som allerede har erfaringer med at leve i et demokratisk land, altså efter deres ophold her i Danmark. Endelig, må vi så sige, har integrationsministeren jo også midler til repatriering af irakere, så vi vil gerne støtte, at nogle af disse midler bruges til virkeliggørelse af intentionerne bag dette forslag.

Så Socialdemokraterne er enige i intentionerne, men vi kan ikke støtte forslaget med den foreliggende finansiering.

Formanden:

Hr. Søren Krarup som ordfører.

Søren Krarup (DF):

Det er en normal og god tradition, at folketingsmedlemmer holder alle følelsesudbrud tilbage eller i hvert tilfælde i tømme, når man står på

dette ophøjede sted. Men jeg må tilstå, at det i dag falder mig svært.

Jeg er simpelt hen blevet grebet af de hensigter og perspektiver, der ligger i dette beslutningsforslag, så det er mere end vanskeligt for mig at beherske mine følelser.

Jeg ser det hele for mit indre øje, jeg ser Det Radikale Venstre under anførelse af den tidligere udenrigsminister, hr. Niels Helveg Petersen, stående foran de i Danmark boende irakere og i fuld færd med at forvandle dem til gode mennesker og troende demokrater. Jeg ser hr. Helveg Petersen løfte sin hånd og istemme den gribende demokrativise: Kringsat av fiender. Jeg ser fru Elsebeth Gerner Nielsen i god og ædel gang med at forvandle tilbagestående irakere til fremskridtsvenlige borgere, der for den sags skyld kunne stemme på Det Radikale Venstre.

Ja, jeg ser såmænd også fru Marianne Jelved med de små børn på skødet, der, som det hedder om en anden børneven, leger hende ved barmen, mens fru Marianne Jelved blidt og elskeligt lærer dem, at demokrati er godt, diktatur er ondt. En gribende vision, et opbyggeligt syn, en så ædel, rørende beskæftigelse, at det for et følsomt menneske kan være vanskeligt at holde tårerne tilbage.

Men utak jo verdens løn. Selv i et grebet menneskesind kan så andre associationer dukke op, pludselig melder sig en helt anden forestilling.

Kl. 20.30

Da jeg i anden omgang læste om Det Radikale Venstre, der ville tilbyde herboende irakere kurser i demokratiforståelse og demokratiopbygning, kom jeg sandt at sige til at tænke på George Orwells berømte bog »Animal Farm«, på dansk »Kammerat Napoleon«, hvor der også er sådanne kurser i demokratiforståelse.

Det er kammerat Napoleons propagandaminister, grisen Squeeler, der afholder disse kurser i demokratiforståelse og demokratiopbygning, og kurserne består i, at fårene bræger i kor: Fire ben godt, to ben ondt. Hvis nogen er uenig i Squeelers demokratiforståelse og kommer med indvendinger, så bræger fårene straks: Fire ben godt, to ben ondt. Og til sidst holder alle kritiker inde, og den sande, enige demokratiforståelse opstår.

Sådanne upassende associationer kan dukke op i et ellers grebet menneskesind, når man læser indholdet og bemærkningerne til dette beslutningsforslag om tilbud i kurser i demokratiforståelse og demokratiopbygning. Og mon ikke associationerne kan hænge sammen med, at

hvor demokrati på denne måde skal gøres til genstand for indlæring og mission, dér er demokrati blevet til demokratisme og altså noget ganske andet end demokrati. Demokrati vil sige en samfundssorden, der relativiserer magten ved at dele den i den udøvende, dømmende og lovgivende magt.

Et samfundssystem missioneres der ikke i. Et samfundssystem tilbydes der ikke kurser i. Et samfundssystem antager et land og en befolkning, hvis der er interesse for det. Men at bedrive propaganda og mission for demokrati, det svarer faktisk til grisen Squeelers praksis i »Kammerat Napoleon«, hvor fårene bræger i kor: Fire ben godt, to ben ondt.

Vi tvivler ikke på, at Det Radikale Venstre har de bedste hensigter med dette beslutningsforslag. Viljen ser Vorherre på, men det er gribende naivt, og det røber derved Det Radikale Venstres umodenhed og også Det Radikale Venstres mere end tvivlsomme omgang med begrebet og systemet demokrati. Behøver jeg at tilføje, at vi ikke er med?

Vi vil gerne hjælpe de herboende irakere med at komme hjem på bedste måde, ikke med et bestemt ensrettet demokratisind, men med midler og kundskaber til at genopbygge deres land – praktiske forhold i en praktisk situation – og således er vi i modsætning til Det Radikale Venstre.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Først vil jeg da sige, at det ingen ringe bedrift er at røre hr. Søren Krarups følsomme sind og stemme ham til eftertanke. Jeg opfatter det som et kompliment, at det overhovedet kan lade sig gøre. Men det er især bemærkelsesværdigt på denne dag, hvor vi jo tidligere på dagen havde en afstemning om et forslag til vedtagelse, som hr. Søren Krarup har stemt for.

Nu skulle man jo efter dette indlæg tro, at hr. Søren Krarup absolut var imod missionering med hensyn til menneskerettigheder, men hvad har hr. Søren Krarup stemt for tidligere på dagen? Der står: Folketinget tager ministerens redegørelse til efterretning og opfordrer regeringen til at styrke opbakningen til FN's menneskerettighedskonventioner. Og så kommer det: ... arbejde for at forbedre mulighederne for FN's kontrolmekanismer på menneskerettighedsområderne, fastholde fremme af respekt for demokratier og respekt for menneskerettighederne osv.

Hr. Søren Krarup står her og taler om menneskerettigheder på én måde, men stemmer anderledes. Det synes jeg er det mest formidable, der er sket i dag, nemlig at hr. Søren Krarup i virkeligheden stemmer for, hvad han nu her kalder missionering for menneskerettigheder, mens han harcelerede over et praktisk forslag, der arbejder i samme retning.

Kl. 20.35

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Hr. Helveg Petersen har fuldstændig ret i, at der skal meget til at røre mig, men jeg kan kun sige, at det har hr. Helveg Petersen og hans parti opnået. Det siger jo noget om den menneskelige dybde og den gribende vision, som Det Radikale Venstre er i stand til at opstille, at det kan røre selv et forhærdet sind som mit, men det har det faktisk gjort.

Må jeg så sige, at jeg såmænd under hr. Helveg Petersen at triumfere over, at Dansk Folkeparti stemte for forslaget i formiddags, men jeg må jo tilstå, at når vi stemmer for noget, der kaldes menneskerettigheder, så siger vi med det samme: Det betyder lov og ret.

Det beklager jeg. Det er ikke helt den forståelse af tingene, som hr. Helveg Petersen har, men det er måske en mere præcis og mere rigtig forståelse af tingene, selv om ordene som sagt i tilfældet menneskerettigheder kan misbruges.

Jeg kan kun sige, at min rørelse stadig strækker sig så langt, at jeg bliver rørt over, at hr. Helveg Petersen nu vil sørge for, at jeg her bliver mindet om, hvad jeg virkelig burde tage dybt alvorligt.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Sagt helt kort til hr. Søren Krarup: Også jeg mener, at menneskerettigheder har med lov og ret at gøre og især har at gøre med beskyttelsen af individer imod magt. Beskyttelse mod magt- overgreb fra magthaverne er, hvad menneskerettighederne har med at gøre. Så langt tror jeg, vi er enige.

Og så er jeg faktisk rørt, fordi jeg mener, at vi med den vedtagelse, Folketinget vedtog tidligere på dagen – hr. Søren Krarups og hr. Jesper Langballes stemme for den vedtagelse, der er blevet vedtaget tidligere på dagen – kan konstatere, at Dansk Folkeparti, og det er jeg rørt over og glad for, i dag har foretaget en fuldstændig kovending med hensyn til menneskerettigheder.

De har i dag stemt for, at vi skal udbrede menneskerettighederne til resten af menneskeheden. Det synes jeg er et stort fremskridt i dag. Jeg mener, at det er en dag, vi skal huske – og vi skal huske at minde Dansk Folkeparti om, at de har foretaget en virkelig væsentlig nyorientering i deres politik.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg takker stadig væk Det Radikale Venstre for, at det vil mindes os, mindes os i dag, hvor vi har foretaget en bestemt afstemning. Men jeg vil godt lige til indledning sige, at jeg har diskuteret det med hr. Helveg Petersen før, og hans forståelse er desværre temmelig overfladisk.

Menneskerettigheder har ikke uden videre med lov og ret at gøre. Jeg har mindet hr. Helveg Petersen om tidligere, at den grundlov, i hvilken menneskerettighederne er mest anvendt og fylder mest, er Stalins grundlov af 1936, og det kunne jo måske give hr. Niels Helveg Petersen en fornemmelse af, at menneskerettigheder i den ideologiske forstand ikke er det samme som lov og ret. Det er måske endda det modsatte, fordi menneskerettighederne til syvende og sidst er et abstrakt, ideologisk program, der som alle abstrakte, ideologiske programmer meget nemt fører til totalitære samfund.

Derfor må jeg altså beklage, at jeg under hr. Niels Helveg Petersen al mulig glæde over det, vi har stemt for, men jeg må stadig væk sige, at når vi har stemt for dette forslag i formiddags, så betyder det, at vi stemmer for, at der skal herse lov og ret i Irak, og ikke et nyt totalitært system.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg glæder mig igen over, at det ikke lykkedes hr. Søren Krarup at løbe fuldstændig baglæns. At der tilbage blev en bekendelse til menneskerettighederne, som han havde stemt for i formiddags. Jeg kan love hr. Krarup, at jeg vil minde Folketinget om denne vedtagelse, hvori det bl.a. hedder: ... at fastholde fremme af demokrati og respekt for menneskerettighederne, herunder gennemførelsen af FN's menneskerettigheds-konventioner.

Det er jo dejligt, at Dansk Folkeparti nu har tilsluttet sig den brede enighed i Folketinget om fremme af menneskerettigheder.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen jeg glæder mig stadig over, at hr. Niels Helveg Petersen på den måde altid vil huske os, men det kunne jo være, at når netop vi har stemt for det forslag, så var der dermed lagt en nødvendig kritisk distance ind til de ord, som i Det Radikale Venstres udlægning altid bliver til fraser og til syvende og sidst truer med at blive netop til det totalitære despoti, som vi har stemt imod, og som vi fortsætter med at være modstandere af.

Kl. 20.40

Jeg under hr. Helveg Petersen det, og jeg skal da ikke nægte, at vi er nogle stykker, der måske ville tænke os om en ekstra gang, og vi ville måske have sagt: Stemmer ikke.

Men vi har som sagt for os selv gjort det, at vi har valgt at udlægge ordene i en bestemt retning samtidig med, at vi grundlæggende har ytret en kritik netop af den menneskerettighedsforståelse, som er Det Radikale Venstres, og som altså stadig væk er i stand til at gribe os, når vi møder den så uforfalsket som i dette beslutningsforslag fra Det Radikale Venstre; et forslag om, at man vil missionere for demokrati.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Det er svært at komme til nu. Nu har de to kombattanter, hr. Niels Helveg Petersen og hr. Søren Krarup, jo takket hinanden gentagne gange her. Jeg vil såmænd også godt som udenforstående sige tak, for vi har så mange debatter herinde, hvor vi, skal vi sige, bruger det store slagsværd, når vi er uenige, og ind imellem næsten den stor knortekæp, og jeg er vel en af dem, der godt kan medvirke til det enkelte gange. Men her havde vi en utrolig spændende og meget principiel debat, der blev ført med kårdens fine kling og på et højt og spændende og meget principielt niveau.

Det var en fornøjelse at overhøre, og jeg synes, at begge kombattanter klarede sig godt ud fra hver deres præmisser. Jeg ved godt, hvem jeg var mest enig med, og det tror jeg også vil fremgå af resten af min ordførertale.

Den konservative folketingsgruppe vil også afvise det her beslutningsforslag, og jeg vil blankt indrømme, at vi har utrolig svært ved at forstå det. Vi har selvfølgelig ikke besvær med at forstå teknikken i det, men vi har svært ved at

forstå, at Det Radikale Venstre lige for en halv time siden har afvist at sende danske soldater med ned til Irak, hvilket er forudsætningen for, at man overhovedet kan gå i gang med en genopbygning, altså at man kan få nødhjælpen ud, og at man kan få børnene i skole og hospitalerne til at fungere. Alt det har Det Radikale Venstre sagt nej til.

Men så vil de til at uddanne en hel bunke irakere, op til 24.000, til at gå ned og genopbygge deres eget land. Jamen man må da først skabe forudsætningerne for, at landet kan blive genopbygget, og det sagde De Radikale nej til.

Hvis jeg så lige kort forholder mig til et par af de tre pinde, der er, så indrømmer jeg blankt, at dem forstår jeg heller ikke, for det er jo noget med teori og kurser og samtaler osv.

Den første pind siger, at man vil tilbyde alle disse 24.000 irakere kurser i demokratiforståelse og demokratiopbygning – kurser! Men regeringen har jo det sidste halvandet år gjort noget, der er langt mere effektivt. Regeringen har jo gjort det, at den med sin nye udlændingelov og sin nye integrationslov har sikret, at både irakere og andre, der får ophold i Danmark af kortere eller længere varighed, meget hurtigt kommer ud og deltager i det danske samfund.

De oplever altså på deres krop, hvordan et demokrati fungerer, og det må da være langt bedre end bare at lære det som teori.

Så er der det med, at man skal have efteruddannelseskurser og kurser med praktikophold osv. Der har regeringen jo også gjort noget, der er langt bedre. Vi har eksempelvis sikret, at de irakiske læger, de irakiske ingeniører og de irakiske bygningshåndværkere hurtigt kan få et dansk kursus og hurtigst muligt kan komme ud i praktik og passe deres fag og dermed gøre sig egnet til – i samme øjeblik situationen tillader det – at tage tilbage til deres eget land og genopbygge det. De har stadig væk deres færdigheder, hvad enten det er som ingeniør, som bygningshåndværker eller som læge.

Så vi har altså gjort det, De Radikale ønsker at gøre, men vi har gjort det på en effektiv og hensigtsmæssig måde. Også af den grund kan vi selvfølgelig afvise dette beslutningsforslag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Villy Søvndal som ordfører.

Villy Søvndal (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Kamal Qureshi, ikke kan være til stede, skal jeg bare sige, at vi støtter forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så bliver det hr. Jann Sjørnsen, eftersom fru Pernille Falcon ikke ser ud til at være til stede.

Jann Sjørnsen (KRF):

Vi kan fra Kristeligt Folkepartis side ikke støtte De Radikales beslutningsforslag. Det er der i hovedsagen to grunde til.

Den ene grund har med det at gøre, som udenrigsministeren også redegjorde for her i sin tale til beslutningsforslaget, hvor han henviser til, at hvis man tager de penge fra Mifresta-midlerne, så tager man dem reelt fra udviklingslandene. Det er den første grund til, at Kristeligt Folkeparti ikke kan støtte det radikale beslutningsforslag.

Kl. 20.45

Den anden grund er så, at vi synes, at sigtet med beslutningsforslaget på trods af de udmærkede intentioner er meget snævert, nemlig at man kreerer en orden specielt for irakisk herboende flygtninge. Det synes vi ærlig talt ikke er for smart.

Hvis man endelig skulle lave noget tidssvarende, så burde man gøre det til en bred orden, hvor man så på de intentioner, der ligger i det radikale beslutningsforslag, over en bredere front og gældende ikke bare irakiske flygtninge, men flere. Så ville vi synes, det kunne være værd at gå ind i overvejelserne omkring et sådant forslag.

Men det, som er vores konklusion, er, at vi i virkeligheden meget hellere ville, at man fik lavet en styrket demokratifond, som vi kendte den fra tidligere, før den nuværende regering tiltrådte med sine beskæringer til følge. Det synes vi, der ville være langt mere perspektiv i end det beslutningsforslag, som Det Radikale Venstre her har fremlagt, uanset at vi da har forståelse for nogle af de intentioner, der ligger bag det. Så vi vil altså afvise beslutningsforslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ordføreren for forslagsstillerne. Lige et øjeblik, nu kommer hr. Albrechtsen, der vistnok skal være ordfører for Enhedslisten, ind, og vi tager lige hr. Albrechtsen som ordfører først. Det nås alt sammen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal undskyldte, hr. formand.

Vi føler i Enhedslisten, at det er lidt vanskeligt at gennemskue, hvad der dybest set ligger af konsekvenser i det forslag til folketingsbeslutning, som er fremsat. Vi har to bekymringer.

Den ene bekymring er det, som også er fremført omkring bistandsrammen. Som bl.a. fru Meldgaard gjorde opmærksom på, er det jo et spørgsmål om finansieringen, om det her er forsvarligt.

Det andet problem, vi har med forslaget, er: Hvad er det dybest set, man skal have kurser i? Det vil vi da gerne drøfte nærmere med forslagsstillerne, for selvfølgelig synes vi, det er en god idé, at man har et godt repatrieringsprogram. Og vi vil da gerne se på, om der er muligheder for at styrke en fornuftig repatriering, eventuelt også på finansloven at finde penge til at forbedre den indsats osv. Det er alt sammen udmærket.

Men skal der nu uddannes nogle mennesker med en bestemt opfattelse af markedsøkonomi, eller hvad der nu kan ligge i det, som skal ned og prædike vestlig økonomi i Irak? Jeg tror, det måske er bedre, at de i Irak selv drøfter, hvordan de vil indrette deres samfund. Det er jo altid glimrende at undervise i menneskerettigheder, hvis det er det, men vi synes altså, det står lidt hen i tågerne, hvad de konkrete konsekvenser af forslaget er.

Vi er fuldstændig klar over, at Det Radikale Venstre har lutter gode hensigter og intentioner med det. Det er vi klar over, men jeg må sige, at det vil være vanskeligt for os umiddelbart at give tilsagn om støtte. Det vil hvert fald kræve nogle yderligere drøftelser.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Niels Helveg Petersen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Da fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne knytte nogle bemærkninger til diskussionen.

Sådan set synes jeg ikke, det burde være så svært at forstå, hvad det er, Det Radikale Venstre vil med dette forslag. Det burde ikke være svært at forstå i Højskole Danmark, hvad opdragelse til og uddannelse til demokrati er for noget. Det er jo at bringe folk sammen, præsentere dem for opgaver, diskutere og dermed bibringe mennesker gennem praksis en forståelse af demokrati. Det er det, vi vil med dette forslag.

Vi mener, at vi står over for en helt speciel situation. Mange tusinde irakere står for at skulle tilbage til Irak. De bor i Danmark. Jeg mener, at vi skal gøre en særskilt koncentreret indsats her og nu for at de, når de vender tilbage til Irak, er så veludrustede, som det nu kan lade sig gøre, når det foregår i et land, som er forskelligt fra Irak, gennem at bibringe dem en grundlæggende forståelse for demokratiske spilleregler.

Kl. 20.50

Højskoleopdragelse, diskussioner, det er, hvad det her handler om, og så handler det selvfølgelig også om noget andet. Det drejer sig i øvrigt jo altid i mange sammenhænge om at se mulighederne i vanskelighederne og ikke se vanskelighederne i mulighederne. Det drejer sig selvfølgelig også om, at danske virksomheder, når de skal til at arbejde i det irakiske samfund under genopbygningen, har brug for irakere, som kender Danmark, og at vi derfor har en klar interesse i, at de herboende irakere kommer i kontakt med danske myndigheder og kommer i kontakt med vores måde at tænke på.

Derfor må jeg sige, at jeg kan sagtens se de der sådan lidt smålige indvendinger, der er mod vort forslag. Man kan ikke se hensigten og alt det der, men jeg må sige, når jeg ser overordnet på det, at det ikke bare er et sympatisk forslag, det er også et godt forslag, som vi kan få stor glæde af, hvis vi tager det alvorligt. Tænk, hvis vi satte os for at få nogle ressourcer ud af tusinder af herboende irakere. Men næh, her i landet er det meget svært at tænke på fremmede som en ressource. Vi tænker altid på dem som et problem, nogle, der skal sparkes ud af landet. Men som en ressource, der kunne bruges til genopbygningen af Irak, det er lidt fjernt for mange at tænke i den retning.

Det beklager jeg. De fleste partier har anlagt sådan den der lidt trevne holdning. Men lad os nu se. Vi snakker videre om det i udvalget, og vi er helt åbne over for, både hvad angår finansiering og andet, at diskutere andre modeller. Men lad os prøve at holde fast i et hovedsyn, nemlig at vi har en ressource, som skal udnyttes, og som vi står os ved at interessere os for.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg er meget glad for, at hr. Niels Helveg Petersen vil drøfte andre modeller. Der er bare det ved det, at vi har drøftet det her i Folketinget. Det drøftede vi i forbindelse med regeringens aktstykker, som både var i Finansudvalget og i Folketingssalen, hvor vi jo præcis afsatte adskil-

lige millioner kroner, 170 til genopbygning og 180 til nødhjælp, eller også var det omvendt, og det var bl.a. til demokratiudvikling. Jeg sagde også i mit svar til Det Radikale Venstre, at regeringen igennem ngo'er og direkte med irakere arbejder for at aktivere irakere her i landet til at kunne påtage sig en opgave i forbindelse med genopbygningen hjemme.

Så på mange måder en god idé. Der er bare det ved det, at regeringen har fået den, og dér kan jeg ikke helt huske, hvordan det nu var, Det Radikale Venstre stemte.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Birthe Rønn Hornbech for en kort bemærkning til hr. Niels Helveg Petersen.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen nu tog udenrigsministeren næsten ordet ud af munden på mig, for jeg ville også spørge, hvornår det var, hr. Niels Helveg Petersen havde set lyset, for langt, langt tilbage, da jeg begyndte at interessere mig for udlændingepolitik her i Folketinget, da stillede jeg til skiftende ministre i socialdemokratisk-radikale regeringer spørgsmål netop om det her, om ikke man allerede i asylcentre kunne få undervisning i demokrati. Der er overhovedet ikke noget nyt i det. Og regeringens integrationsplan og kommende planer og forrige planer går jo hele tiden på, som hr. Niels Helveg Petersen siger, at betragte udlændinge som en ressource, at bruge de stærke sider, de har, og specielt, når de er flygtninge, at sørge for, at de får kendskab til dansk demokrati gennem tilstedeværelse i foreninger, beboerforeninger, fodboldforeninger osv., osv.

Det, der bare undrer, er, nu når de skal hjem, at de så skal på kursus. Det er den omvendte verden, for vi går jo da alle ind for, at de skal lære af at være i Danmark og vende hjem stærkere, end de kom. Det har vi i Venstre sagt de sidste 12-13 år, hvor jeg har været ordfører.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Ja, det er jo lidt den sådan sædvanlige sure modtagelse. Det, der er nyt, er ikke godt, og det, der er godt, er ikke nyt, så man siger: Jamen det har vi jo allerede gennemført. Undskyld, jeg siger

det: Vi står over for en meget konkret opgave, som er meget presserende. Tusinder af irakere skal vende hjem til Irak i løbet af meget kort tid. Burde vi ikke kunne enes om at gøre en særlig indsats, en koncentreret indsats for at gøre dem så velegnede som muligt til at deltage i opbygningen af Irak? Det er jo sådan set, hvis jeg må sige det, måske den mest effektive hjælp i nærområdet, vi overhovedet kan yde, nemlig at de irakere, som skal fra Danmark til Irak, bliver i stand til at yde en god indsats i genopbygningen.

Kl. 20.55

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu må jeg jo så sige, at når jeg følger den sidste udvikling i debatten og hører, hvordan regeringspartierne, ministeren og fru Birthe Rønn Hornbech mener, at man sådan set allerede har løst det her problem, så tvinger man jo Enhedslisten mere over i retning af at få mere sympati for det radikale forslag.

Vores betænkeligheder ved umiddelbart at kunne støtte det radikale forslag skyldes jo ikke, at vi mener, at den indsats, som er gjort fra venstre og konservativ side, som jo i hovedsagen går ud på at smide folk ud af landet, før der er grundlag for det, er rimelig.

Så jeg vil bare meddele hr. Niels Helveg Petersen, at den seneste debatudveksling da har styrket mulighederne for, at vi kan nå til enighed med Det Radikale Venstre om en formulering af det her forslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 101:

Forslag til folketingsbeslutning om eventuelle EU-afstemninger.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.
(Fremsat 26/2 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan lige så godt sige med det samme, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget. Regeringen finder nemlig ikke, at vi kan tage stilling til spørgsmålet om sammenkædning af afstemninger om en ny EU-traktat og en eventuel afstemning om forbeholdene, før vi kender indholdet af en ny EU-traktat. Det er også fremgået af en forespørgselsdebat, vi har haft. Men vi kan jo tage det igen.

Som nævnt i forbindelse med den forespørgselsdebat om EU's fremtid den 26. februar 2003, som jeg nævnte, forventer regeringen at afholde folkeafstemning om den nye forfatningstraktat for fremtidens EU-samarbejde. En sådan folkeafstemning vil nok skulle finde sted i 2004 eller 2005, hvis der vel at mærke bliver enighed om en ny traktat. Det ved vi jo heller ikke. Det vil vi først vide, når regeringskonferencen er færdig, og den er ikke begyndt endnu.

Når den er færdig, skal der altså også foreligge et resultat, og før det er der ikke nogen grund til at tale om en afstemning. Der er altså tale om en tidshorisont på halvandet til 2 år.

Tilsvarende har regeringen ved flere lejligheder understreget, at de danske forbehold hindrer varetagelse af Danmarks interesser i EU, og at de derfor bør ophæves. Udviklingen i perioden siden 1992 har vist et stort behov for et stærkere EU på de områder, som er omfattet af forbeholdene.

Den europæiske virkelighed i dag ser anderledes ud, end da vi fik undtagelserne for over 10 år siden. Det er jo også en erkendelse, SF er kommet til. Men samtidig er det for os afgørende, at den danske EU-politik på de forbeholdsbelagte områder hviler på det nødvendige folkelige fundament. Derfor skal en afstemning tages på det rette tidspunkt og ikke nødvendigvis blandes sammen med konventet eller traktaten.

Som drøftet i forbindelse med forespørgselsdebatten er det endnu for tidligt at vurdere omfanget og indholdet af konventets slutprodukt og dermed omfanget og indholdet af en ny EU-traktat.

EU vil i fremtiden i endnu højere grad stå centralt i dansk udenrigspolitik og være den, og jeg citerer fra SF's bemærkninger:

»...samlende ramme om fremtidens europæiske samarbejde, der respekterer de enkelte folks og de enkelte staters nationale egenart.«

Jeg er ganske enig i den formulering. Jeg er helt enig med SF i, at Danmark ved at gå i spidsen skal medvirke til at skabe resultater og påvirke udviklingen i EU i den rigtige retning.

Det er netop derfor, at vi fra dansk side deltager så aktivt i konventets arbejde, og at vi deltager aktivt i den efterfølgende regeringskonference. Men vi mener ikke, at vi på indeværende tidspunkt kan tage forskud på alle de ting, som måtte komme ud af konventet og regeringskonferencen, og dermed må vi afvise forslaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Birthe Rønn Hornbech som ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da Venstres EU-ordfører, fru Charlotte Antonsen, ikke kan være til stede nu, skal jeg på Venstres vegne meddele, at vi afviser forslaget.

Vi synes naturligvis, at det er en god udvikling, og at det er meget sympatisk, at SF, der har stemt imod så mange traktatændringer, nu i så god tid er så optaget af de kommende EU-folkeafstemninger. Men vi mener altså ligesom udenrigsministeren, at SF er alt for tidligt ude. Vi er mindst lige så optaget af at gennemføre forbedringer i EU-samarbejdet i form af en ny traktat, men vi mener altså, at det er alt for tidligt at begynde at tage stilling til en folkeafstemning. Vi er meget optaget af, at der i EU arbejdes for ændring af samarbejdet, og vi ønsker klarere forholdninger og større åbenhed og mere demokrati.

Kl. 21.00

Det er jo sådan i øjeblikket, at konventet har været i gang med deres arbejde i over et år, og når konventet er færdig forhåbentlig her til sommer, så skal der indkaldes til en egentlig regeringskonference. Det vil altså sige, at en ny traktat måske kan være færdig om et års tid.

På den baggrund synes vi, at det er alt for tidligt at tage stilling til spørgsmål om folkeafstemning, og så skal man måske også lige huske at nævne, at det jo er en af de ting, som henhører